

Älykkään liikenteen verkosto – ITS Finland ry:n toimintasuunnitelma vuodelle 2022

1. Johdanto

Sääntöjensä mukaan *”ITS Finland ry on yleishyödyllinen ja voittoa tavoittelematon yhdistys. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää älykkään liikenteen ja logistiikan palvelujen toteuttamisen ja liiketoiminnan yleisiä edellytyksiä sekä tehdä tunnetuksi digitalisaation keinovalikoiman yhteiskunnallista vaikuttavuutta koko liikennejärjestelmän turvallisuuden, sujuvuuden, tehokkuuden ja ympäristöystävällisyyden parantamisessa. Yhdistys edistää toimialan älykkään ja kestävä liiketoiminnan kasvua ja kansainvälistymistä. Yhdistys toimii älykkään liikenteen kehittämisen yhteistyöfoorumina ja asiantuntijaverkostona.”*

Yhdistyksen visiona on kestävä ja käyttäjälähtöinen liikennejärjestelmä, joka mahdollistaa sujuvan arjen elämisen ja tehokkaan liiketoiminnan harjoittamisen. Samalla se luo kasvua ja kilpailukykyä Suomelle ja suomalaisille toimijoille. Missiona on edistää älykkäiden liikenneratkaisujen, liikenteen digitalisaation ja palveluistumisen laaja-alaista käyttöönottoa liikenteen turvallisuuden, sujuvuuden, tehokkuuden ja ympäristöystävällisyyden parantamiseksi. Samalla yhdistys tekee työtä, jotta uusia innovaatioita, yrityksiä, työpaikkoja ja liiketoimintamahdollisuuksia syntyy Suomen liikennealalle.

Yhdistyksen tarkoituksen toteuttamiseen liittyvät tehtävät on kirjattu yhdistyksen sääntöihin. Tehtävien hoitamiseksi yhdistys aktivoi jäseniään yhteistyöhön, sopii tarpeellisista resursseista ja organisoii tarvittavia projekteja. Toiminnan pohjana on avoin yhdessä tekeminen, aktiivisuus sekä asiantuntemus.

2. Tavoitteet

ITS Finlandin toiminnan päätavoitteena on tuoda liikenteen digitalisaation koko keinovalikoima liikennejärjestelmän kehittämisen ytimeen ja kestävä liiketoiminnan perustaksi. ITS Finland edistää omalla toiminnallaan liikennealan uudistumista sekä kestävä kasvua ja kansainvälistymistä. Päätavoitteen saavuttamista tukevat seuraavat alatavoitteet:

- Tavoitteena on edistää liikennealan innovaatioiden ja liiketoimintaekosysteemien kehittämistä ja näkyvyyttä painottamalla digitalisaation työkaluja toimialan strategioissa, ohjelmissa ja budjeteissa.
- Tavoitteena on kehittää liikennealaa yhdeksi Suomen keskeisistä vientitoimialoista, joka tunnetaan Suomessa ja maailmalla osaamisestaan ja houkuttelee uusia opiskelijoita, osaajia, yrityksiä ja investointeja.
- Yhdistys osallistuu aktiivisesti ilmastotyöhön tuottamalla tietoa digitalisaation mahdollisuuksista ja vaikutuksista kansallisten päästötavoitteiden saavuttamisessa. Tavoitteena on digitalisaation keinoin edistää päästöttömään liikenteeseen ja liikkumiseen siirtymistä vuoteen 2045 mennessä.
- Yhdistyksen tavoitteena on edistää toimialan tietopohjaista päätöksentekoa ja yhdistys tuo asiantuntijaverkostonsa mukaan toimialan eri hankkeiden ja toimenpiteiden vaikuttavuuden arvioinnin kehittämiseen.
- Yhdistyksen tavoitteena on erottaa erityisesti liikennealan tulevaisuuden ratkaisujen edistämisen tärkeimpänä yhteistyöfoorumina Suomessa ja linkkinä kansainvälisiin verkostoihin.

3. Keskeiset painopisteet ja toimenpiteet sekä toiminta toimintamuodoittain

ITS Finland edistää digitalisaation mahdollisuuksien täysimittaista hyödyntämistä Suomen liikennejärjestelmän kehittämisessä ja toimialan kansainvälistämisessä. Luvun alkuun on koottu vuoden 2022 strategiset painopisteet ja keskeiset toimenpiteet, joiden jälkeen esitellään toimintasuunnitelmaa toimintamuodoittain.

A. Keskeiset painopisteet ja toimenpiteet

Vuoden 2022 painopisteenä on jatkaa työskentelyä digitalisoituvan liikenteen ekosysteemien synnyttämiseksi ja edistää suomalaisen älykkään ja kestävä liikenteen osaamisen etenemistä niin kansallisessa kuin kansainvälisessäkin markkinassa. Keskeisinä työkaluina ovat Liikennealan kestävä kasvun ohjelmaan osallistuminen ja liikenteen kiertotalouden edistämishankkeen koordinointi.

Vuoden 2022 keskeiset toimenpiteet ovat erityisesti:

1. Liikennealan kestävä kasvun ohjelman toimeenpanoon osallistuminen ohjelman tiekartan mukaisesti, erityisesti:
 - Liikenteen ekosysteemikehityksen vauhdittaminen mm. osallisten verkottamisella ja liiketoimintaekosysteemien kehittämiseen osallistumalla. Erityinen painotus liikenteen datapohjaisten ratkaisujen edistämässä.
 - Kansainvälisen yhteistyön kehittäminen ja viennin edistäminen hyödyntäen kansallisten ITS-yhdistysten verkostoa ja erityisesti ITS Nordics+ -toimijoita sekä yhteistyötä kansallisten vienninedistämiseen keskittyvien toimijoiden, kuten Business Finlandin, kanssa.
 - Markkinavuoropuheluun osallistuminen ja keskustelun aktivointi tarvittaessa, erityisen tärkeänä aihealueena julkisen ja yksityisen sektorin roolien selkeyttäminen.
 - Liikennesektorin kokeilutoiminnan vaikuttavuuden ja skaalautuvuuden kehittäminen – aiemmin toimineen ”liikennelabramaisen” ajattelun ja tekemisen edistäminen.
2. Liikenteen ilmastopoliittiseen työhön osallistuminen liikenteen digitalisaation ja liikennejärjestelmätason keinoja korostaen.
 - Liikenteen kiertotalouden yhteistyöhankkeen toimeenpano yhdessä Sitran sekä Helsingin, Vantaan, Tampereen, Turun, Oulun ja Lahden kaupunkien kanssa.
 - Fossiilittoman liikenteen tiekarttatyöhön ja liikenteen hinnoittelua ja verotusta koskevaan työhön osallistuminen ja vaikuttaminen.
 - Edistetään kestävä liikennejärjestelmän pohjoismaista brändiä ja viedään aktiivisesti eteenpäin yhteispohjoismaista Nordic Open Mobility and Digitalization -hanketta.
 - Jatketaan yhdistyksen Ilmasto -jaoksen työtä, jonka tehtävänä on älyratkaisujen inventoiminen ja vaikuttavuuden todentaminen. Listataan jäsenistön päästöjä vähentävät ratkaisut ja viestitään niistä aktiivisesti.
3. Aktiivinen osallistuminen liikenteen tulevaisuuskeskusteluun ja alan toimintaympäristön kehittämiseen, erityisesti Liikenne 12-suunnitelman toimeenpanoa ja rahoitusmalleja koskevaan keskusteluun osallistumalla. Aktiivinen osallistuminen Suomen kantojen valmisteluun EU:n linjauksiin liittyen ja tiedottaminen älyliikenteeseen liittyvistä keskeisistä EU:n strategioista ja ohjelmista, kuten Fit for 55, ITS Directive revision, Smart and Sustainable Mobility Strategy, Horizon Europe ja NextGenerationEU.
4. Älykkään liikenteen teemojen ja edistämiseen tarvittavien toimenpiteiden esille tuonti ja linjausten valmistelu seuraaviin eduskuntavaaleihin liittyen. Aktiivinen osallistuminen toimialan tulevaisuustyöhön.
5. Yhdistyksen asiantuntijaverkoston toimintatapojen kehittäminen toimialan tietopohjaisen päätöksenteon tukemiseksi. Akademia -jaoksen suunnitelmallinen hyödyntäminen.
6. Jäsenpalvelujen kehittäminen ja jäsenistön aktivoiminen mukaan yhdistyksen toimintaan sekä toimialan ratkaisujen viestintään. Toiminnan ja viestinnän kehittäminen tiiviimmin yhdessä ITS Factoryn kanssa.
7. Verkoston vahvistaminen ja laajentaminen sekä strategisten kumppanuuksien kehittäminen erikseen laadittavan suunnitelman mukaisesti.
8. Yhdistyksen ensimmäisen 3-vuotissuunnitelman laatiminen, sis. toiminnan suuntaaminen, verkoston kehittäminen, rahoituspohja ja tavoitteet hankeyhteistyölle.

B. Toiminta toimintamuodoittain

ITS Finland toteuttaa sääntöjen mukaista tehtävänsä ja pyrkii edellä kuvattuihin tavoitteisiin:

- **vaikuttamalla** alan toimintaympäristöä kehittymistä suuntaavaan strategia- ja hankevalmisteluun sekä osallistamalla alan kehitys- ja hanketyöhön tuoden niihin digitalisaation näkökulmaa,
- **verkottamalla** alan asiantuntijoita ja päättäjiä kehityksen aktivoimiseksi ja uusien kumppanuuksien ja liiketoimintamallien löytymiseksi Suomessa ja kansainvälisesti,
- **viestimällä** digitalisoituvan liikennejärjestelmän mahdollisuuksista ja konkreetteista ratkaisuista liikenne-, ympäristö- ja elinkeinopoliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi sekä toimialan liiketoimintamahdollisuuksien edistämiseksi.
- **vienninedistämistoimin** yhteistyössä alan kansallisten kumppaneiden ja kansainvälisen ITS verkoston kanssa.

Seuraavassa yhdistyksen toimintaa ja vuodelle 2022 suunniteltuja toimenpiteitä on kuvattu em. toimintamuotojen kautta.

Vaikuttaminen

Yhdistys on saavuttanut 15 vuoden aikana vahvan maineen liikennealan tulevaisuuden tekijänä. Yhdistyksen näkökulmia arvostetaan ja niitä myös kysytään laajasti. ITS Finland osallistuu aktiivisesti erilaisiin työryhmiin ja ohjausryhmiin jäsenenä ja on säännönmukaisesti kutsuttuna toimijana sekä asiantuntijakuulemisissa että lausunnon antajana liikennealan moninaisissa hankkeissa. Lisäksi ITS Finland on usein asiantuntijana toimialaa koskevissa ajankohtaisjulkaisuissa ja tapahtumissa.

ITS Finland on myös itse proaktiivinen vaikuttaja ajankohtaisissa teemoissa ja yhdistyksessä sovittujen tavoitteiden edistämässä. Tapaamisia keskeisten liikenteen päättäjien kanssa järjestetään niin kansainvälisellä, valtakunnallisella kuin paikallisella tasolla. Korona-aikaan tapaamiset ovat olleet hyvin rajallisia, mutta vuoden 2022 aikana vaikuttajatapaamisia lisätään oleellisesti sekä yleisesti että seuraavaan hallitusohjelmatyöhön liittyen. Paikalliseen vaikuttamiseen liittyen jatketaan älyliikenteen Roadshow -työtä keskeisillä kaupunkiseuduilla. Vaikuttamisen osalta tärkeimmät painopisteet ovat kuvattu otsikon ”*Keskeiset painopisteet ja toimenpiteet 2022*” alla.

Vaikuttamista tehdään myös kansainvälisellä tasolla hyödyntäen erityisesti ITS Nationals –verkostoa sekä ITS Nordic+ yhteistyötä ja osallistumalla kansainvälisten hankkeiden työhön neuvonantajana sekä kansainvälisiin tilaisuuksiin puhujana. Vuoden 2022 erityinen painopiste on ITS Nordic+ verkoston toiminnan aktivoiminen ja toiminnallinen laajentaminen. ITS Finland osallistuu myös mm. EU22-jaoston ja Eurooppa Horisontti -ohjelman liikenneklusterin asiantuntijaryhmän työskentelyyn liikennealan EU-kehikkoon vaikuttamiseksi ja tekee yhteistyötä EU-asioissa muiden toimialan yhdistysten ja järjestöjen kanssa.

Verkottaminen

ITS Finland on aktiivinen verkottaja toimialan kansallisten ja kansainvälisten toimijoiden kesken. Verkottamisen konkreettiset askeleet Suomessa 2022:

- Järjestetään keväällä ja syksyllä perinteiset seminaarit, joilla edistetään liikenteen digitalisoitumisen markkinaa eri kulmista sekä järjestetään kohdennettuja työpajoja ja webinaareja.
- Järjestetään verkostopäivä elokuussa jäsenten esittäytymiseen sekä vapaamuotoiseen keskusteluun, tutustumiseen ja yhteistyön edistämiseen.
- Käydään aktiivista vuoropuhelua muiden alaan vaikuttavien järjestöjen kanssa ja osallistutaan niiden toimintaan yhdistyksen painopisteiden mukaan.
- Aktivoidaan jäsenistön osallistumisia tilaisuuksiin, jotka ovat merkityksellisiä älykkään liikenteen sekä toimialarajat ylittävien ratkaisujen edistämiseksi sekä tehdään yhteistyötä tällaisten tapahtumien kanssa.
- Osallistutaan KasvuOpen -ohjelman ”Tulevaisuuden Liikenne -kasvupolku” -osion toteuttamiseen.

Yhdistys kuuluu Erticon yhteydessä toimivaan verkostoon Network of the National ITS Associations (NITS), jonka kokouksissa yhdistystä edustavat kulloisenkin tilanteen mukaan toiminnanjohtaja, ohjelmajohtaja ja puheenjohtaja. Viime vuosina ITS kongressien ympärille rakennettu ITS Nordic+ -yhteistyö on osoittautunut hyväksi tavaksi verkottaa jäsenistöä pohjoismaisten ja Viron toimijoiden kanssa, ja tätä työtä on tarkoitus kehittää ja laajentaa. Kansainvälisen verkottamisen konkreettiset askeleet 2022:

- Jatketaan Nordic+ -yhteistyön kehittämistä, tavoitteena konkreettiset yhteistyöhankkeet liikenteen digitalisaation edistämiseksi pohjoismaisten ministeriöiden, innovaatorahoittajien, kaupunkien ja yritysten kanssa. Kehitetään yhteistä viestintää mm. relevanteista hankkeista ja verkotetaan toimijoita keskenään. Kytkeydytään aiempaa tiiviimmin muiden avaintoimijoiden työskentelyyn Nordic+ -alueella ja tehdään aloitteita uusista yhteistyötoimista.
- Osallistutaan ITS World -kongressiin Los Angelesissa syyskuussa Pohjoismaiden yhteisellä Nordic+ -paviljongilla.
- Osallistutaan ITS Europe -kongressiin Toulousessa touko-kesäkuussa delegaationa, ja kiinnostuksen puitteissa myös näyttelyosastolla.
- Osallistutaan ITS Eastern Europe -kongressiin Kazanissa syyskuussa delegaationa, ja kiinnostuksen puitteissa myös näyttelyosastolla.
- Asetetaan ehdokas ITS National Coordination Committeeen jäsenvaaliin ja kehitetään ITS-verkoston yhteistyötapoja.
- ITS Finlandin edustajat osallistuvat resurssien mukaan asiantuntijana tai puhujana kansainvälisiin tilaisuuksiin, jotka edistävät yhdistyksen tavoitteita ja painopisteitä.

Viestintä

Kestävän ja vastuullisen liikenteen edelläkävijyys koostuu käyttäjälähtöisestä liikennejärjestelmästä, yritysveltoisista innovatiivisista ratkaisuista, yhteiskäyttöisistä resursseista sekä vähäpäästöisiin liikkumisvalintoihin kannustavista ohjausmekanismeista.

Viestinnässä tuodaan esille konkreettisia toimia liikennejärjestelmän muutoksen vauhdittamiseksi ja yritysten ratkaisuista. Ratkaisuja esille tuotaessa huomioidaan hyödyissä alueelliset ja käyttäjäryhmäkohtaiset erot. Erityisesti tavoitellaan jäsenistön näkyvyyden kasvua kaikissa medioissa.

Yhdistyksen verkkosivut, uutiskirje ja sosiaalisen median kanavat toimivat viestinnän keskiössä. Verkkosivuja kehitetään edelleen ja päivitetään aktiivisesti tavoitteena toimialan kokonaiskuvan luominen ja ajankohtaisen informaation välittäminen. Liikenteen kiertotaloudesta viestiminen toteutetaan omien sivujen osana.

Verkkosivujen ohella osallistutaan aktiivisesti kasvuohjelman puitteissa julkaistavan ”Future Mobility Finland” -sivuston ylläpitoon. Viestintää tehdään myös osallistumalla puhujina alan seminaareihin ja erilaisiin tilaisuuksiin.

Vienninedistäminen

Liikennealan kasvuohjelmatyön tärkein tavoite on toimialan vientivetoisen kasvun edistäminen. ITS Finland verkosto osallistuu ohjelman toimeenpanoon ja sen myötä toimialan vienninedistämiseen. Liikennealan murros tarjoaa suomalaiselle osaamiselle mahdollisuuksia laajalla rintamalla, erityisesti Horisontti Eurooppa ja The Next Generation EU tarjoavat poikkeuksellisen suuret taloudelliset raamit viennille.

4. Seuranta

Tämän toimintasuunnitelman toteutumista seurataan säännöllisesti hallituksen kokouksissa. Toimintasuunnitelma on raami, jonka sisällä toimintaa johdetaan systemaattisesti, mutta mahdollistaen tarvittava ketterä reagointi alan nopeatempoisessa kehityksessä.